Complete October

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 181. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ЖОВТНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 1, 1968 No. 181. VOL. LXXV

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Понеділок, 30 вересня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПЛЯНУЄ БУТИ активним аж до кінця свого урядування в Білому Домі, це значить до 20-го січня 1969-го року. Так заявив пресовий секретар Білого Дому Джордж Крісціен. Журналісти порушили цю справу на пресовій конференції тому, що в останніх днях президент Джансон не виявляв живішої діяльности. Пресовий секретар Президента заявив, що Президент має обов'язки, які він мусить виконувати, і він буде це робити аж до останнього дня побуту в Білому Домі. Президент, згідно з пляном, буде виїздити до різних місцевостей, де виголошуватиме промови з різних нагод.

В КВЕБЕКУ В КАНАДІ ПОМЕР ПРЕМ'ЄР провінції Квебек Деніел Джансон у віці 53-ох років. Він помер у сні, приїхавши до північної частини Квебеку, щоб там відкрити гідроелектрівню. Його співробітники прийшло вранці його збудити і знайшли його неживим. Вдень перед смертю він відбув пресову конференцію, вернувшися з тримісячного побуту на Бермудських островах, де виліковувався з серцевої атаки. В жовтні прем'єр Джансон мав відвідати президента Франції де Голля, щоб зміцнити французьку культуру в Квебеку, в якому живе більшість французького населення в Канаді. Французький прем'єр Моріс Кув де Мурвіль прилетів в неділю ввечорі до Канади, щоб взяти участь в похороні прем'єра Джансона, що відбувається в понеділок.

НІКСОН ДІСТАВ БИ БУВ 43 ВІДСОТКИ голосів, а Гомфрі тільки 28, коли б вибори відбувалися були 22 вересня. Кандидат Незалежної Партії Воллес дістав би 21 відсоток голосів. Опитування з 3-7 вересня виявляли для Ніксона 43 відсотки, а для Гомфрі — 31. Воллес дістав тоді 19 відсотків голосів опитуваних. Дехто сподівається, що Гомфрі може ще збільшити число голосів в опитуваннях і виграти вибори, як це зробив Труман 1948 року, хоч Дюї в опитуваннях тішився більшою симпатією. Але Труман вже у вересні почав був збільшувати відсоток голосів під час опитувань, а Гомфрі у вересні тратить голоси в користь Ніксона, як це видно з опитувань агенції Джорджа Геллупа.

МОСКІ ОБОРОНЯЄ ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТА ГОМФРІ. Демократичний кандидат на віце - президента сенатор із стейту Мейн Едмунд С. Москі, ведучи виборчу кампанію в Клівленді, Огайо, обороняв Гомфрі проти закидів демократів, — прихильників сенаторів Роберта Ф. Кеннеді та Юджіна МекКарті. Москі казав, що Гомфрі не потребує резигнувати з теперішнього становища на те, щоб доказати, що він може бути самостійною людиною. Гомфрі, казав Москі, як віце - президент має два обов'язки: бути президентом Сенату і бути на першому місці між майбутніми наступниками Президента. Поза тим він є самостійною людиною, великим американцем, відважною людиною, великим інтелігентом, який має вирозуміння для різних поглядів.

МАЙНО ДЖОРДЖА ВОЛЛЕСА СТАНОВИТЬ 77,000 ДОЛ., як про це повідомив директор його виборчої кампанії Сесіл Джексон. Інші кандидати на президента Ніксон і Гомфрі ще не подали стану свого майна. Знайомі Воллеса твердять, що він любить займатися політикою, але не має змислу до того, щоб робити гроші. Вони кажуть, що коли хтось іде на сніданок до ресторану з Воллесом, то повинен мати з собою гроші, бо деколи треба самому заплатити, діставши рахунок. Воллес має 15,000 дол. ощадностей, реальностей на 18,000 дол. На його домі в Монтгомері в Алабамі ще є довг. Воллес заасекурований на 3,000 дол. Його особисті мастки виносять 10,000 дол.

У СВІТІ

ПОЛЬСЬКА КОМУНІСТИЧНА ГАЗЕТА „ЖИЦЄ ВАРШАВИ" заатакувала офіційний орган югославської комуністичної партії „Борбу" за надрукування відкритого листа видатного польського письменника Юрія Анджеєвського, в якому він засудив участь комуністичної Польщі в окупації Чехо - Словаччини. Лист Анджеєвського був адресований президентові Спілки Чехословацьких Письменників Едвардові Голдстюкерові. „Жицє Варшави" твердить, що надрукуванням цього листа „Борба" допомагає затіям міжнародної „реакції".

В БУДАПЕШТІ ПОЧАЛАСЯ НАРАДА ПРЕДСТАВНИКІВ 45 КОМУНІСТИЧНИХ ПАРТІЙ СВІТУ в справі відбуття пропонованої Москвою нової загальної зустрічі цих партій. Ця зустріч мала б відбутися 25 листопада цього року, але більшість учасників будапештенської наради заявляється а тим, щоб цю зустріч відкласти з огляду на напруження, викликане совєтською окупацією Чехо - Словаччини. В нараді бере участь делегація Румунії, очолена підрядними функціонерами партії.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР КУРТ ГЕОРГ КІЗІНГЕР ЗАЯВИВ, що в новій ситуації, яка настала після совєтської окупації Чехо - Словаччини Німецька Федеративна Республіка мусить „делікатно промовляти", але мати більшу силу для самооборони. Кізінгер промовляв в бундестагу, себто в нижчій палаті західньо - німецького парляменту, вперше від часу совєтської інвазії до ЧССР. Кізінгер ствердив потребу збільшення військового бюджету та поліпшення зброї.

СОВЄТСЬКІ ВЛАСТІ АРЕШТУВАЛИ в Москві 24-річну американку Вікі Ровер і 24-річного британця Ендрю Паворта, як вони розкидували летючки — проти американської інтервенції у В'єтнамі й совєтської інтервенції у Чехо - Словаччині. Їх випитували на поліції кілька годин, а переконавшись, що мають діло з фанатичними пацифістами, відставили на летовище, де вони під сторожею очікували, поки їх посадили в найближчий літак.

НОВИЙ ЧЕСЬКИЙ АМБАСАДОР В ОН ЗДЕНЕК ЧЕРНІК ЗАЯВИВ, що Чехо - Словаччина не бажає собі, щоб її відносини з СССР й іншими „соціялістичними країнами" були предметом розгляду на терені Об'єднаних Націй, та що такі дебати в ОН принесли б Чехо - Словаччині більше шкоди, як користи.

КОЛИШНІЙ ЧЕСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЇРІ ГАЄК працює тепер в чеській Академії наук. Він зголосив в минулому тижні свою димісію під сильним натиском збоку Москви, обуреної на нього за його заяву на Раді Безпеки ОН, що ані уряд ані взагалі ніхто з чехів не „запрошували" совєтські війська до збройної інтервенції. Функції міністра закордонних справ перебрав тимчасово прем'єр Ольдріх Чернік.

Президент закликає до єдности, просить відкинути ненависть і жах у виборчій кампанії

Порт Мітчел, Кентаки. — Президент Джансон, промовляючи на відкритті коледжу ім. Томаса Мура, закликав кандидатів на президента до єдности в цій добі гарячих дебат і просив їх відкинути сіяння ненависти та жаху під час виборчої кампанії. Президент не називав нікого по імені, але його слова були звернені на адресу Ніксона і Воллеса. Він казав, що спокусливим є для кандидатів використовувати невдоволення та лють і збільшувати їх, сіючи страх та ненависть на тлі расових упереджень. Кандидати послуговуються красномовними словами й гаслами, але не подають власної розв'язки проблем, подаючи оскарження, а не розв'язку. На думку Президента ці кандидати вибирають „найнижчий шлях" до президентури замість того „вищого шляху" — відповідальности, шляху дуже тяжкого, але шляхетного — звертатися до людей із правдою. Легше спричинити вогонь, як його загасити, легше виступати проти злочинів, як зліквідувати ці злочини — казав Президент.

Ніксон пропонує автоматично збільшувати пенсії у зв'язку зі збільшенням дорожнечі

Маямі, Флорида. — Республіканський кандидат на президента Ричард М. Ніксон заявив, що в ЗСА є понад 20 міль. осіб у віці понад 65 років, які живуть разом із своїми родинами, але не можуть користати з того добробуту, який існує в цій країні, бо вони живуть із старечих пенсій, які не вистачають на це, щоб забезпечити старшим особам людське існування. Їхнє становище погіршується внаслідок інфляції, спричиненої демократичними урядами. Ніксон пропонує збільшити старечі пенсії і пізніше їх збільшувати автоматично на стільки, на скільки зростають кошти прожитку. Він пропонує збільшити пенсії вдовам із теперішніх 82 відсотка до 100 відсотків пенсії чоловіків. Поширити соціяльне забезпечення на всі особи понад 65 років, без огляду на це, чи вони платили податки до соціяльного забезпечення. Ніксон пропонує привернути давній закон, згідно з яким пенсіонери могли б у 1000 відсотках відтягати від оподаткування кошти ліків.

В Ню Йорку скінчився шкільний страйк, загрожують страйки поліцистів і пожежників

Ню Йорк. — В неділю 29-го вересня прийшло до порозуміння між учительською спілкою та шкільною управою, і 30-го вересня в понеділок мали шкільні діти в числі понад один мільйон після тритижневого страйку вчителів прийти до шкіл на навчання. Та вранці в понеділок не знати було, що станеться в районі Овшен Гілл-Бравнсвілл, куди мали вернутися до праці 110 вчителів, яких місцева шкільна влада була звільнила з праці. В цьому районі поліція мала подбати про те, щоб не було виступів проти цих учителів. — Але Ню Йоркові загрожують вже 1-го жовтня страйки поліцистів, пожежників та тих санітарних працівників, які вивозять сміття. Посадник міста просив колишнього секретаря праці і суддю Найвищого Суду та амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй Артура Дж. Голдберга, щоб старався полагодити справу цих страйків уніформованих міських працівників в такому дусі, щоб населення 8-мільйонового міста не мало шкоди.

9 випадків азійської інфлюенци занотовано в ЗСА

Ню Йорк. — Перші випадки занедужання на азійську інфлюенцу в цьому році вже занотовано в цій країні. В Атланті, Джорджія, занедужали купець і його дружина, привізши цю азійську недугу з Далекого Сходу, куди вони їздили. Дальших сім випадків занотовано в касарнях Морської Піхоти в Сан Дієго в Каліфорнії. Цю нову азійську інфлюенцу називають А 2 - Гонг Конг — 68, бо вперше вона появилася в Гонг Конгу в червні ц. р. Теперішня вакцина проти інфлюенци не дуже то охороняє проти цієї нової породи інфлюенци. Тому аж шість фармацевтичних компаній почали продукувати цю нову вакцину. Вона мала б бути готова частинно вже в грудні ц. р. Труднощі в тому, що до цієї вакцини треба вірусів, які ці фірми штучно плекають на курячих яйцях. Ці віруси А 2 — Гонг Конг 68 не є злобніші від давніших вірусів. Вони спричиняють нездужання впродовж чотирьох-п'ятьох днів, гарячку, кашель, біль голови та біль м'язів.

Помер Григорій Салюк, видатний жертводавець на ФКУ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Минулої суботи, 28 вересня 1968 року, у лікарні в Ню Йорку помер сл. п. Григорій Салюк, колишній чотар Української Галицької Армії, УГА, відомий громадський діяч і меценат - жертводавець. Ще незадовго перед смертю сл. п. Григорій Салюк пожертвував на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському університеті 500 дол. Панахида буде відслужена у вівторок, 1-го жовтня, о год. 7 у похоронному заведенні при 131 Конгрес вул. в Джерзі Ситі, а похорон відбудеться в середу 2 жовтня з того ж похоронного дому, до української католицької каплиці св. Петра і Павла, а потім на місцевий цвинтар у Джерзі Ситі. Сл. п. Григорій Салюк був членом УНС і головою Відділу УНСоюзу; залишив у глибокому смутку свою дружину п-ні Клявдію та інших членів родини.

Сл. п. Григорій Салюк, зліва, з мґром С. Хемичем під час передачі в редакції „Свободи" пожертви в сумі 500 дол. на Українську Катедру в Гарварді

Комуністичний Китай обвинувачує Москву в концентрації збройних сил на кордонах з Китаєм і Монголією

Пекінг. — Згідно з повідомленням кореспондента торонтонської чазети „Глоб енд Мейл", комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай заявив, що совєтський уряд започаткував „збройні провокації" проти Комуністичного Китаю, концентруючи великі маси війська вздовж границь з Китаєм і Монголією й укріплюючи кордони. Повідомляючи про ці „провокації", Чу Ен-лай ствердив, що вони є доказом дальшої координації дій „совєтського імперіялізму" із „американським імперіялізмом" з метою збройного оточення Комуністичного Китаю. Одночасно з укріплюванням кордонів Совєтський Союз збільшує міжнародне напруження, порушуючи своїми налетами територіяльну суверенність Китаю. Промовляв Чу Ен-лай під час прийняття, влаштованого на пошану міністра оборони Альбанії Бекіра Баллуку, який саме тепер перебуває в відвідинами в Пекіні. Після того, як Чу Ен-лай згадав совєтські порушення китайської суверенности, присутні на залі дипломати Східньої Німеччини, Польщі, Угорщини і Монголії вийшли демонстративно із прийняття. Чу Ен-лай обвинувачував Москву також в концентруванні совєтських військ вздовж болгарської границі, нав'язуючи до протестної ноти, що її вислала Альбанія до Болгарії з вимогою, щоб совєтські війська були виведені з Болгарії.

Грецькі виборці голосували за проєктом нової конституції

Атени. — Під час всенародного голосування, що відбулося тут у неділю 29 вересня ц. р., грецькі виборці величезною більшістю голосів, бо 95,2 процентами затвердили запропонований керівною військовою хунтою проєкт нової грецької конституції. В голосуванні взяло участь яких п'ять мільйонів виборців. Відбувалося голосування в умовах винняткового стану, встановленого сімнадцять місяців тому, після перевороту переведеного військовими колами Греції. Хоч і в новому проєкті конституції громадянські права дуже обмежені, все ж таки теперішні грецькі керівні кола, репрезентовані військовою хунтою, прославляють цю конституцію, як великий крок до встановлення демократії. Прийняття проєкту нової конституції приведе із собою скасування конституції з 1952 року. Представники режиму заявляють, що вислід відбутого 29 вересня всенародного голосування є доказом повного довір'я грецького народу до нового режиму і його заходів.

Пригадуючи окупацію Чехо-Словаччини гітлерівською Німеччиною, в ЧССР прирівнюють її до теперішнього стану

Прага. — У зв'язку з тридцятиріччям Мюнхенського договору, що був підписаний 30 вересня 1938 року керівниками урядів Великої Британії, Франції, Німеччини й Італії й у висліді якого Чехо-Словаччина була згодом окупована, чехословацькі газети відзначили ці роковини пригадкою про промову президента Чехо - Словаччини Едварда Бенеша, що її він виголосив на надзвичайному зібранні чехословацького уряду по полудні 30 вересня 1938 року на Градчанах. Одержавши повідомлення про підписання Мюнхенського договору Чемберленом, Даляді́є, Гітлером і Муссоліні, Едвард Бенеш заявив: „Нема прецеденту в усій історії для трактування в такий спосіб незалежної нації й держави. Ви знаєте, що мені довелося прожити в останніх днях. Було тяжко вирішити, чи прийняти накинуті умови, і зберегти націю, чи боротися і дозволити себе вимордувати. Історія скаже, що було правильним". Передруковуючи тепер, в умовах нової, вже совєтської окупації, ці слова Бенеша, чехословацькі газети пригадують також його заяву такого змісту: „Я збагнув, що великі держави й нації не трактують в цей момент малих націй."

БОЛЛ ЗРІКСЯ

Об'єднані Нації. — Амбасадор ЗСА в ОН Джордж Болл зрікся свого становища, що його зайняв щойно 25 квітня ц. р. після Артура Голдберга. През. Джансон призначив на його місце редактора „Вашингтон Посту" Джеймса Рассала Віджджінса. Болл подав за причину своєї резиґнації — бажання активно помагати віце - президентові Гюбертові Гомфрі в його виборчій кампанії.

Владика Мстислав взяв участь у відзначенні 18-ліття парафії Чесного Хреста в Ютиці

Ютика, 29-го вересня. — Місцева парафія Української Православної Церкви відзначила 18-ліття існування святочним бенкетом в дні свого празника Чесного Хреста, на якому почесним гостем і головним промовцем був Голова Консисторії УПЦ Владика Мстислав. На цьому празничному й ювілейному бенкеті, який складався із офіційної і мистецької частин, було приявних понад двісті гостей, в тому теж священики сусідніх українських православних і католицьких парафій, як теж парох місцевої католицької церкви о. Богдан Смик. Товстмайстром цього свята малої числом, але активної в церковному і громадському житті парафії був Петро Громів. Парохом цієї церкви Чесного Хреста є о. Кардашенко.

В офіційній частині бенкету виголосив Владика Мстислав промову, в якій порушив цілий ряд аспектів українського церковного, громадського і політичного життя, висловлюючись між іншим прихильно про намагання українців католиків завершити структуру цієї української Церкви патріярхатом.

В мистецькій частині розважала гостей група пластунок: Леся Бекерська, Ліда Герець, Богданна Лужна, Ганна Луценко, Анета Ярмак і Володимира Гнап (всі членки 484-го Відділу УНСоюзу) своїми точками народних танків і співом українських пісень при акомпаніяменті ґітар, що його навчила їх дружина місцевого пароха української католицької церкви пані Володимира Смик. В цьому бенкеті взяли теж участь представники Українського Народного Союзу головний радний Володимир Запаранюк і заст. гол. предсідника Володимир Сохан, який виголосив короткий привіт від УНСоюзу.

КОЛИШНІ УЧНІ ЛЬВІВСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ ВІДБУЛИ НА СОЮЗІВЦІ БАГАТОЛЮДНИЙ З'ЇЗД

Союзівка. — Минулої суботи і неділі, 28 і 29-го вересня 1968, ця оселя Українського Народного Союзу в Кетскильських горах була місцем багатолюдного Ювілейного З'їзду колишніх учителів і учнів двох заведень Української Академічної Гімназії у Львові, „Головної" і „Філії", що відбувся тут з нагоди 100-річчя тієї славної школи. Згідно з оцінкою, понад 600 осіб взяло участь у цьому З'їзді, що прибули з багатьох, також віддалених місцевостей ЗСА і Канади, і навіть з Австралії. Між приявними багато відомих громадян, що займали колись і займають сьогодні відповідальні пости в багатьох ділянках суспільного життя.

Зустрічі, привітання, реєстрація

Уже в п'ятницю, 27-го вересня, у вечірніх годинах Союзівка почала поступово заповнятись гостями на З'їзд. В суботу, 28-го вересня, вже в ранніх годинах почався справжній „наїзд" на Союзівку автомобілів з реєстраційними табличками багатьох стейтів Америки та провінцій Канади. Як звичайно при таких нагодах буває, відбулося багато зустрічей товаришів і друзів зі шкільної лавки, які десятками років не бачились. Реєстрація учасників З'їзду переводили за роками матури при трьох столах. Кожний із зареєстрованих гостей одержував відповідні відзнаки. Управа Союзівки з її управителями Володимиром Квасом та Данилом Слободяном зробили все можливе, щоб учасників З'їзду влаштувати та забезпечити їм усі вигоди. У великому вестибюлі в Гостинниці Союзівки, де відбувалася реєстрація, була приміщена багата своїми експонатами виставки із понад двома сотнями фотознімок, свідоцтв та інших документів і пам'яток з Академічної Гімназії. Виставку влаштували великим трудом і посвятою інж. Мирон Ганушевський, інж. Михайло Пежанський та інші.

Ділова сесія

Після обіду о год. 2-ій в суботу 29-го вересня відбулась Ділова Сесія З'їзду, яку відкрив і якою проводив інж. Зиновій Кохановський. Після відспівання всіми приявними заінтонованого колишнім професором Академічної Гімназії о. прелатом Петром Хомином молитви „Царю Небесний", покликано Президію Сесії в особах: проф. д-ра Михайла Тершаківця, голови Почесного Комітету і почесного учасника З'їзду; голови Ділового Комітету о. шамбеляна Мирослава Харини, проф. Володимира Вибницького, інж. Евстахія Филиповича, інж. Мирона Ганушевського, ініціятора та справжньої „душі" всього З'їзду мґра Івана Костюка, д-ра Володимира Коса, інж. Михайла Карамана та інж. Тараса Грицая.

Інавґураційне слово виголосив о. шамбелян Мирослав Харина, а проф. д-р М. Тершаковець мав доповідь про першого директора Академічної Гімназії проф. В. Ільницького та його добу. Основний звіт з діяльности Комітету склав мґр. Іван Костюк, називаючи поіменно багато осіб на американському, европейському та інших континентах ,що прихильно відгукнулись на його ініціятиву та опісля допомагали в організації ювілейних святкувань на місцях та цього центрального з'їзду. Між тими, що піддержали ініціятиву він назвав зокрема протектора Ювілею, Архиєпископа Кир Івана Бучка в Римі. Інж. М. Ганушевський звітував про збірку та репродукції і підготову виставки фотосвітлин. Зібрано 227 експонатів. Д-р Р. Кос склав короткий звіт з касових прибутків і видатків. Зібрано на видавничий фонд $3,447.20, а всі видатки виносили $719.15, отже в касі залишилось $2,912.37. Інж. Михайло Караман, звітуючи за контрольну комісію, потвердив правильність усього діловодства та запропонував прийняти звіти з подякою для Комітету і признати абсолюторію. В дальшому відбулася коротка дискусія, в якій головну увагу віддано справі запляннованої ювілейної публікації ,що мала б коштувати приблизно 15 тисяч долярів. Сесія перевибрала Почесний Комітет в дотеперішньому складі із правом кооптувати в потребі

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ювілей Людмили Івченко відзначило Об'єднання Українських Православних Сестрицтв

Ірвінґтон, Н. Дж.—(а. д.). Заходом членів Головної Управи Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в ЗСА ім. св. Ольги відбувся дня 28-го вересня ц. р. в парафіяльній залі Церкви св. Тройці Бенкет з нагоди 45-літньої літературно-творчої праці пані Людмили Коваленко-Івченко. Вечір відкрила і ним проводила пані-матка Леся Селепина. Молитву провів о. Мітрат Т. Форостій. Від парафії привітав Ювілятку голова Парафіяльного Уряду п. І. Галій. Доповідь про літературну діяльність Людмили Коваленко-Івченко виголосила пані Віра Драч, зупиняючись основніше над громадською активністю Ювілятки вже на еміграції та на її літературній творчості. В концертовій частині вечора взяли участь: Ганна Шерей, яка проспівала пісні: „Надія", „На калині", та „Черемшина", а Іван Самокішин проспівав: „О, слово рідне", „Верба" та „Київ". В дальшому відчитано уривок з творів Ювілятки. Між присутніми, які складали усні привіти були: Борис Ржепецький, Лідія Бурачинська, Олена Кононенко та ряд інших. Письмові привіти відчитала пані-матка Леся Селепина. Рівночасно передали Ювілятці дарунки, між ними скульптуру Капшученка „Козак", що її вручили пані Г. Галій та Броня Скорупська. Між присутніми на вечорі були: о. д-р В. Колодницький, о. д-р С. Гаюк, о. Ю. Сікорський, о. Ф. Кульчинський, о. П. Мелех, о. Н. Столярчук, о. А. Селепина. На закінчення Людмила Коваленко-Івченко подякувала присутнім та розповіла про напрямні своєї дальшої літературної діяльности. Бенкет цей закрив коротким словом настоятель парафії о. протопресвітер Артемій Селепина, а молитву провів о. Ф. Кульчинський. Присутніх було коло 250 осіб.

Людмила Коваленко-Івченко

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справи, методи і настрої

На наявному прикладі передвиборчого часу в Америці можна найкраще переконатися, що справа не в принципах, а в підході, як стосувати їх у життьовій практиці. Всі три кандидати на президента — Ніксон, Гомфрі і Воллес — погоджуються, що треба було поспішити з допомогою Південному В'єтнамові проти комуністичної агресії. Всі вони погоджуються, що ЗСА не можуть просто відкликати свої війська з В'єтнаму й залишити його напризволяще комуністам, не можуть також припинити налетів проти Північного В'єтнаму без будь-яких ґарантій, що від того не погіршає ситуація американського війська. Але Гомфрі не знаходить слова критики на спосіб ведення війни у В'єтнамі, Ніксон — щоб зберегти собі вільну руку у випадку виборчої вигри — не хоче взагалі говорити про В'єтнам, щоб — мовляв — не шкодити Паризькій конференції, — а Воллес таврує В'єтнамську війну, як „війну Державного Департаменту", коли політики, а не військовики, диктували й диктують там стратегію і тактику.

Або друга справа, що найбільше хвилює виборців: зріст злочинности. Всі три кандидати згідні в тому, що це — нещастя народу і що треба йому протидіяти. Але Гомфрі вбачає за найбільше джерело злочинства бідність, і тому пропаґує соціяльні реформи. Ніксон звертає увагу на те, що найбідніша в Европі Ірляндія має найменший відсоток злочинців, хоче гостріших судових присудів супроти злочинців, натякає, що Найвищий Суд звертає більше уваги на охорону прав підсудних, як охорону прав льояльних громадян, і радить замість критикувати органи безпеки — дати їм більше моральної опори. Воллес, звичайно, висловлює більш-менш такі самі погляди — у куди гострішій формі.

Гомфре, як і Ніксон, проти расової сеґреґації і за інтеґрацію. Але Гомфрі радий би приспішити процес інтеґрації новими законами та всіма можливими способами, а Ніксон — проти примусової інтеґрації, яку Уряд переводить загрозою позбавлення федеральних дотацій шкіл, які не переведуть у себе расової інтеґрації. Ніксон проголосив також концепцію „чорного капіталізму", яка сподобалась деяким муринським лідерам. Воллес вважає скасування расової сеґреґації і кілька дальших законів про расову рівність у практиці — за найбільше нещастя, і власне завдяки тому своєму становищу має найбільшу популярність серед антимуринського білого населення південних стейтів.

Існують розбіжності в поглядах на практичне розв'язування також інших проблем. Ось справа затвердження судді Найвищого Суду Ейба Фортаса на голову Найвищого Суду. Гомфрі, очевидно, за якнайшвидше затвердження Фортаса, ліберала й особистого приятеля президента Джансона. Ніксон проти того, щоб Президент, який має ще всього півроку урядування, взагалі призначав людей на досмертні посади, але признав за Фортасом поважні юридичні кваліфікації і заявився проти стосування в Сенаті тактики „філібастерства", -себто обструкції нарад безконечними промовами. Це становище Ніксона — пояснюють деякі коментатори — з одного боку скріпило опозицію проти затвердження Фортаса, а з другого — протидіяло аґітації його противників, начебто він є „антисемітом". Внаслідок такої його тактики кілька великих американських фінансистів жидівського роду дали Ніксонові підтримку, тим паче, що він рішуче висловився за озброювання Америкою Ізраїлю. Для Воллеса — Фортас осоружна особа, для якої взагалі не повинно бути місця в Найвищому Суді.

Однак більшість виборців навіть не цікавляться тим, як кожний із кандидатів ставиться супроти актуальних проблем внутрішньої і закордонної політики. Рішальним для листопадових виборів буде, мабуть, настрій. Настрій продиктував масове голосування за Ф. Д. Рузвелта в 1933 р. в реакції на економічну депресію за республіканця Г. Гувера. Настрій — сентимент до національного героя — продиктував такий самий ентузіястичний вибір республіканця Д. Д. Айзенгавера в 1952 р. У теперішніх виборах найважливішу ролю грають не політичні проблеми, а такі, як безпека на вулицях великих міст, заворушення муринів, студентів, гіппісів, — безконечна війна в маленькій далекій країні. Люди невдоволені, розчаровані, огірчені, обурені — і голосуватимуть в атмосфері таких настроїв.

Богдан Галайчук

ПАПА ПАВЛО VI ВІДКИДАЄ НАСИЛЬСТВО В СОЦІЯЛЬНІЙ БОРОТЬБІ

14 вересня виголосив Папа Павло VI промову, у якій можна було легко вирізнити дві основні тези. З одного боку: „Необхідно рятувати світ шляхом проповідування Євангелія, але також змагаючи до еволюції, шляхом поліпшення соціяльної структури". З другого боку: „На жаль, для декого ця турбота відповісти теперішнім потребам проявилася в гарячковій аґітації, яка хоче відчахнутися від усього, що перейняте в спадщині, щоб іти виключно новими шляхами, але не даючи доказів належної второпности".

На перший погляд, мрячні загальники; насправді чітке становище до двох протилежних тенденцій, які зарисувались були на другій Генеральній Конференції Латино-Американського Єпископату, що радила протягом двох тижнів у колюмбійському місті Медежін. Як відомо, у Колюмбії закінчився недавно Евхаристичний Конґрес, у якому взяли участь Папа, а також голова Української Католицької Церкви, Кардинал Йосиф Сліпий і наші Владики з Канади, Бразилії та Арґентини. Безпосередньо після Конґресу відбулася згадана конференція.

Перша такого роду конференція відбулася в Римі з нагоди 1-го Ватиканського Собору, крім того була подібна спроба при нагоді Евхаристичного Конґресу в Ріо де Жанейро 1955 року, але тому, що тоді не вдалося спромогтися на справді повну репрезентацію всієї Латинської Америки, медежінська конференція вважається другою. Взяло у ній участь, з правом голосу, коло 250 осіб, головно представники єпископських конференцій поодиноких країн, по одному на 25 єпископів, далі духовні й світські експерти, гості та обсерватори — між іншим також від різних протестантських Церков та сект.

Конференція перейшла кілька фаз. Спершу зредаґовано основний документ і розіслано його до єпископських конференцій всіх латиноамериканських країн, які висловили свої завваги, і, щойно враховуючи думки всіх крайових єпископатів, зредаґовано остаточний, основний документ. Медежінська конференція дискутувала над ним два тижні. Текст резолюцій буде оголошено після того, як апробує його Папа, бо формально він був головою конференції.

Супроти основних соціяльних питань католик часто поводиться мов залізна кулька між двома бігунами магнету: тримається консервативного бігуна, а коли відірветься від нього, легко попадає у поле діяння бігуна марксистського — забуваючи, що між одним і другим існує третя позиція, визначена християнською соціяльною доктриною.

Останнім часом така недостача рівноваги помітна також в Европі — спершу у Франції, опісля в Італії, в останніх роках в Голляндії — подекуди також серед американських католиків і зокрема в Латинській Америці. Наприклад, в Арґентині довгі часи не було ніякого зацікавлення християнською соціяльною доктриною, зате католицькі книгарні були переповнені містичною літературою: тутешній католик цікавився виключно спасінням своєї душі. Переломив ту байдужність о. Лебре, автор відомої доктрини, зближеної до кабінетного соціялізму, зрештою поміркованого. Але й він пішов у забуття, зате щораз виразніше можна помітити інфільтрацію марксистських понять, ідей та людей.

Зокрема чітка така поляризація у Бразилії, що зарисувалося і в Медежіні. З одного боку можна вказати на єпископа Діямантіни, Сіґо, який погрожує, що відмовить причастя селянам, які прийняли б землю з лятифундій, розпарцельованих у висліді земельної реформи. Єпископ Сіґо займає характеристичну поставу до новішої тенденції, щоб єпископи зрезиґнували з люксусу, який творить прикрий контраст до латиноамериканських злиднів; і щоб на допомогу потребуючим було призначено золото, нагромаджене в деяких старих катедрах з колоніяльної доби. На його думку, „католицькі церкви повинні блищати багатством і красою, в першу чергу для пошани Христа, що там перебуває в Найсвятіших Тайнах. А з другого боку тому, що церква є палатою бідних: там вони знаходять багатства і можуть проводити щасливі хвилини". Мимоволі насувається схожість з марксистським поняттям релігії як „опіюму для народів", під впливом якого бідні мали б забути свою трагічну дійсність і тим самим свої соціяльні ревіндикації. Очевидно, представників такої анахронічної тенденції щораз менше.

Навпаки ростуть ряди протилежного табору. Як це ми ствердили на римському Світовому Конґресі Апостоляту Мирян, португальська й еспанська Католицька Акція перейшла компактно на марксистські позиції. Бразилія не пішла ще аж так далеко, але знаходиться на похилій площині.

З цього погляду найбільш характеристична постать монсеньйора Гельдера Камари, архиєпископа Оліндн й Реціфе, дієцезія якого знаходиться в найбіднішій околиці Бразилії. Без належної психічної рівноваги монсеньйор Камара йде під враженням сумної дійсности, серед якої живе, так далеко, що проповідує ідею насильства, тобто соціяльної революції. Свою позицію виправдує він тим, що, мовляв, існуючий лад побудований на несправедливості, тобто врешті-решт на насильстві, багатих над бідними, слабими.

Монсеньйор Гельдер Камара, як також його щораз численніші прихильники, мабуть, переконаний, що відкрив Америку, бо у своєму святому обуренні не здає собі справи, що подібну тезу вже хтось інший зформулював, і то доволі давно. Монсеньйор Камара вивчав у духовній семінарії арамейську мову і чимало інших дисциплін, але не вивчав історії соціяльних доктрин, тому він, людина доброї волі, несвідомий, що повторює чиюсь стару пісеньку.

В тому саме сенсі був зредаґований основний документ, що мав служити як база для медежінської конференції.

Що на те Папа? Не бракувало пресових голосів — „з добре поінформованих джерел" — які передбачали, що Папа підпишеться під тією програмою обома руками. Вони пригадують, з настійливістю подекуди підозрілою, що, мовляв, Папа Павло VI є сердечним приятелем монсеньйора Гельдера Камари і в 1953-го року відвідував з ним нужденні дільниці Ріо де Жанейро. І далі повторюють ту виссану з пальця тезу ,навіть після того, як Папа виразно відмежувався від позицій свого чічероне з 1953-го року.

А позиція Папи Павла VI була ясна. У промові, яку він виголосив під час Евхаристійного Конґресу, сказано дослівно: „Дехто приходить до висновку, що проблема Латинської Америки може знайти розв'язку лише в насильстві. Признаємо льояльно, що мотивів таких теорій можна дошукуватися у шляхетних імпульсах справедливости й солідарности, але мусимо ствердити з натиском, що насильство — річ не євангельська, не християнська". Після тої папської заяви, ролі інфільтрова-

(Закінчення на стор. 3-ій)

МОЛОДІ КАДРИ

Незабаром має відбутись чергова конвенція Комітету Українців Канади, КУК. Повідомляючи про це, українська преса заздалегідь підкреслює, що однією з важливих пунктів програми є „відмолодження" працівників мережі КУК.

Розмови на цю тему, а за ними й перші практичні кроки вже робляться в мережі УККА. Про необхідне молоде поповнення на релігійному полі раз-у-раз читаємо в різних виданнях як Православної, так і Католицької Церков. Щораз дошкульніше починає відчуватися потреба в припливі „свіжої крови" в журналістичній професії. І так, мабуть, на всіх ділянках українського зорганізованого життя. Справжнім ударом дзвону на сполох міг би послужити недавній з'їзд земляків Станиславівщини, що відбувався в присутності майже виключно старшого віку людей, з кількома дітьми — зате молодь, з якої дехто напевно народився ще на рідній землі, була відсутня.

Звідки мають прийти молоді кадри? В сучасних обставинах тільки і виключно з надр нашої спільноти. Щоб не бути банальним, не варто повторювати істини, що виховання в українському дусі розпочинається від першого слова матері до немовляти, від першої дитячої книжечки українською мовою ще тоді, коли дитина не вміє читати, і від першого Богослуження в рідній церкві.

Українські молодечі організації в основному не нарікають на відсутність у їхніх лавах дітей, але коли ті діти підростають — проблема ускладнюється: певний відсоток добре вихованої в національному й релігійному дусі молоді все таки відходить від українства. Про тих, які взагалі не були з дитинства в рідній школі і рідній церкві, годі й говорити: поза кількома особливими винятками, вони втрачені для українства; замість стати двомовними громадянами високої культури — вони „розтоплюються" в загальній масі, без особливої користи для країни поселення і для України.

Проблема молодих кадрів стає однією з найпекучіших справ української спільноти. Про те, що її можна з успіхом розв'язувати, свідчать не лише десятки тисяч дітей, охоплених нашим шкільництвом у багатьох країнах вільного світу; говорять про це, наприклад, з'їзди й діяльність українських студентських товариств чи праця молодих науковців українського походження.

Утримувати молодь українського роду в, сказати б, українській орбіті не можна лише патріотичними заявами, бо й патріотичні почуття виробляються в практичному житті, з діяльности людської одиниці. Молодь любить практичні, реальні доручення, які вона має виконати; звичайна людська гордість активізує тоді людину, а природне почуття сорому за невиконане доручення є ґарантією, що молода людина таки докладе зусиль, щоб справитись із дорученим ділом.

Доходимо до крапки над „і". Запитаймо себе, як членів різних установ, організацій, товариств та ін., скільком молодим людям дано за останній час докладні доручення, які вже вимагали реальної праці? Де і при кому організовано дотепер бодай один показовий курс українських машиністок-друкарок? Наш студент чи студентка могли б, пишучи на українській писальній машині, не лише допомогти в громадській праці, а й добре заробити, але де ж ті молоді люди, які вміють писати на українській машині?

Українські друкарні, загально беручи, завалені працею, але скільки треба чекати на її виконання? І що ще важливіше: скільки нашої молоді привчається при друкарнях і видавництвах працювати над складом-друком українською мовою?

За кордоном маємо в різних країнах десятки українських радіогодин. Скільки молоді при старших привчаються їх провадити ,щоб з відходом старшого фахівця прийшов молодий? Не для кожного юнака економічний момент грає першорядну ролю: розвиток природнього таланту, особиста амбіція, праця як вияв пошани до батьків та інші елементи відіграють своє в ставленні й виробленні молодої людини.

Молоді кадри — це найважливіша проблема всієї української спільноти.

Леонід Полтава

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of October 23, 1962; Section 4369, Title 39, United States Code).

1. Date of filing: ---------- September 19, 1968
2. Title of Publication: ---------- SVOBODA
3. Frequency of issue: Daily, except Sunday, Saturday and Monday issues combined.
4. Location of known office of publication: 81-83 Grand Street, Jersey City, Hudson County, New Jersey, 07302.
5. Location of the Headquarters or general business offices of the publishers (not printers): 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07302.
6. Names and addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor: Publisher — The Ukrainian National Association, Inc., A Fraternal Benefit Society, 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J.; Editor — Anthony Dragan, 5 Bentley Ave., Jersey City, N.J.; Managing Editor — Anthony Dragan, 5 Bentley Avenue, City, N.J. 07304.
7. Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given); None.
8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities: None.
9. Paragraphs 7 and 8 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner. Names and addresses of individuals who are stockholders of a corporation which itself is a stockholder or holder of bonds, mortgages or other securities of the publishing corporation have been included in paragraphs 7 and 8 when the interests of such individuals are equivalent to 1 percent or more of the total amount of the stock or securities of the publishing corporation.
10. This item must be completed for all publications except those which do not carry advertising other than the publisher's own and which are named in Sections 132.231, 132.232, 132.233 Postal Manual (Sections 4355a, 4355b, and 4356 of Title 39, United States Code:

	Average No. copies each issue during preceding 12 months	Single issue nearest to filing date
A. Total No. copies printed (Net Press Run)	20,000	20,000
B. Paid circulation:		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	1,000	1,000
2. Mail Subscriptions	18,400	18,400
C. Total paid circulation	19,400	19,400
D. Free distribution (including samples) by mail, carrier or other means	500	500
E. Total distribution (Sum of C and D)	19,900	19,900
F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing	100	100
G. Total (Sum of E & F — should equal net press run shown in A)	20,000	20,000

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

ANTHONY DRAGAN, Editor.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

НАША ПОШТА

— Пан В. К. з Клівленду пише: Преса повідомляє про ширення епідемії т. зв. гепатітісу. У нас на фабриці один робітник захворів на гепатітіс, і з того приводу був великий алярм. Як берегтися проти цієї недуги?

— Відповідь: Гепатітіс — це латинська назва інфекційного запалення печінки. Часами гепатітіс називають інфекційною жовтянкою, бо при цій недузі печінка від надміру речовин, яких вона не встані виділити в жовч, набирає густо-жовтого кольору. Хвороба ця, як правило, тяжка. Вона може привести до постійних ускладнень протягом усього життя. Смертність від неї доволі висока.

Про можливість такої епідемії ми повідомляли наших Читачів ще весною ц. р., згідно з передбаченням Уряду Охорони Народного Здоров'я. Ця хвороба має нахил повторюватись у формі епідемії щокілька років, і якраз цього року її „жнива". В деяких індустріяльних осередках епідемія гепатітісу на 50% перевищує передбачений рівень. З початком шкільного року появляється він серед дітей.

Інфекційна жовтянка переноситься від людини через персональний контакт, через спільно вживаний посуд, через спільно вживану лазничку. Шлункові виділини та сеча хворого — основний резервуар хвороби, якщо хворий не дбає за особисту гігієну. Як правило, такий хворий має бути ізольованим від оточення протягом недуги.

При наявності гепатітісу в родині, а також, коли стверджено близький контакт з хворим у місці праці чи в школі, зокрема, коли вживалося спільно з ним посуд, їжу, воду та лазничку — потрібно негайно всім, хто мав з ним контакт, дати імунізаційну ін'єкцію. Специфічної сироватки проти гепатітісу нема, але складник людської крови, т. зв. ґама - глобулін, якщо дати його впору, забезпечує людину проти цієї недуги.

— Пані В. Г. з Ню Йорку питає: Немає сумніву, що вживання наркотиків шкодить здоров'ю, зокрема неґативно впливає на психічний стан людини, але чи це правда, що вони нищать життя людини?

— Відповідь: Безперечно, нищать. Для прикладу наводимо дані з Вашого Ню Йорку, недавно опубліковані в газеті Американського Медичного Об'єднання. Д-р Мілтон Гелперн, керівник нюйорського відділу судової медицини, подає, що від хвороб, спричинених наркотиками, помирає в Ню Йорку людей у віці 15-35 років більше, як від нещасливих випадків, самогубств і вбивств. У 1967 році зареєстровано 670 смертних випадків, викликаних наркотиками, а в 1968 році лише за перших шість місяців — 450. Числа, які варто запам'ятати молодим людям...

— Пані П. Д. з Бостону пише: Останнім часом багато говориться про те, що таблети для контролі народжень шкодять, і тому Церкви забороняють їх вживати. Чи медицина вважає їх безпечними?

— Відповідь: Проблема складна, зокрема тому, що до цього питання Ви долучили Церкву. Постараємось з цього питання „вийти сухо".

(Продовження на стор. 3-ій)

М. Л-а

НАШІ ВЧИТЕЛІ

(6)

Володимир Козак вчив географії в першій і п'ятій клясі. Якийсь час — господар кляси по відході від нас Лівочинського. Крім того вчив співу по відході Романа Прокоповича - Орленка. Від Прокоповича перебрав він також диригентуру шкільного мішаного хору. Чоловічий шкільний хор вели звичайно самі учні. Пригадую двох учнів - диригентів: Вол. Жолкевича, що є тепер священиком у Торонто, і Юськова, що як співак, виступає тепер під псевдом Терен.

Володимир Козак назагал був непоганий учитель, але любив покпивати з учнів. Одного разу витягнув він плян Львова і почав викликати учнів, щоб показали, де вони живуть. Ті, що постійно жили у Львові, показали. Але ті, що жили по селах, звичайно не могли цього зробити, і це дало вчителеві причину до насмішок.

Учителем природознавства був Микола Мельник. Природознавство вивчали ми в трьох початкових клясах — зоологію і ботаніку, а в шостій клясі була наука про людину. Микола Мельник був автором підручників, з яких ми вчилися, і подавав матеріял приступно та зрозуміло. Учні навіть не гнівалися на нього, коли він обзивав їх „каналіями" або „ґорилями".

По 2-ій світовій війні став він львівським професором.

Пропедевтику філософії викладали у 8-ій клясі. Охоплювала вона два предмети: логіку і психологію. Поки на філії був д-р Степан Балей, він вчив цих предметів, коли ж він відійшов — перебрав їх Петро Мечник. Цього учителя ми вже знали з попередніх років, бо вчив він нас української мови і латини. Логіка уважалася „сухим" предметом, однак Мечник умів подати її дуже інтересно. Психологія була ще цікавіша. Автором підручника психології, якщо не помиляюся, був д-р Степан Балей. Петро Мечник був тактовним учителем і учні його любили. Казали, що не цурався він чарки. До „кнайпи" заходив у товаристві Мирона Зарицького, Луки Турчина.

Навчання співу відбувалося протягом трьох перших кляс. За три роки можна було дати учням досить відомостей з теорії і історії музики. Та й був час на співання. Але цей предмет був чогось занедбаний. Учителі мінялися.

В першому півріччі першої кляси вчив нас співу Роман Прокопович - Орленко. Був він властиво учителем математики і природознавства, однак любив музику. Був солістом-баритоном. Виступав в українському театрі Заграва під псевдом Орленко. Провадив у гімназії шкільний мішаний хор. Чи мав спеціяльну музичну освіту, не можу сказати. У другому півріччі шк. року вчив нас співу Володимир Козак, бо Прокопович з філії відійшов. Козак був географом і істориком, чи мав він ще й музичну спеціяльну освіту — не знаю. Виступав в українському театрі як тенор. Після Прокоповича провадив шкільний мішаний хор. Вчив він нас уже в 2-ій і в 3-ій клясі, але багато не навчив.

Курс рисунків тривав також три роки. Цей предмет був поставлений ще гірше, ніж спів. Протягом цих 3-ох років мали ми трьох учителів.

Насамперед вчив нас рисунків знаний маляр Михайло Осінчук. Вчив недовго, бо чомусь з філії відійшов. По ньому посада вчителя рисунків була не зайнята. В другій клясі вчив рисунків Владислав Лучинський, який рівночасно був учителем цього предмету в головному заведенні. Був він поляк, але знав дуже добре українську мову, може тому, що був одружений з українкою — дочкою о. Івана Туркевича.

В третій клясі прийшов до нас Микола Федюк. Він більше зосередився на малярстві, ніж на рисунках. Малювали ми акварелями. Навчив нас Федюк робити фарби власним способом. Крім малювання, вчив нас так зв. „штамцування": на кусках гладкого дерева вирізували ми на зразок печатки різні фігури, а потім відбивали їх на папері, замочивши у відповідну фарбу. В такий спосіб можна було комбінувати різні орнаменти.

Коли б Микола Федюк вчив нас усі три роки, може б ми дечого й навчилися.

Був у нас і такий предмет, що звався каліграфія .Курс цього предмету тривав один рік. За цей рік було в нас двоє учителів. Хто був першим, не пам'ятаю. Можливо, Мих. Осінчук або Роман Прокопович. В кожному разі був це учитель, якого в другому півріччі 1925-1926 рр. з філії забрали. В другому півріччі навчання каліграфії перебрав Лука Турчин — тому, що мав гарне письмо.

До руханки увесь час мали ми Степана Гайдучка, якому війна не дала змоги закінчити медичних студій. Був він великим аматором спорту. Любов до спорту защепив йому проф. Іван Боберський. До обов'язків учителя ставився він дуже сумлінно. На практичні заняття ходили ми до гімнастичної залі „Сокола" при Руській вулиці, часом відбували прогулянку на „Високий Замок". Як колишній медик умів він пов'язати медичне знання з новим фахом. Часто робив виклади на санітарні теми, давав пояснення, як фізичні вправи діють на здоров'я людини.

Під час літніх вакацій Степан Гайдучок мандрував звичайно в Карпати, беручи іноді з собою охочих учнів. Був він загальнолюбленим учителем і тому руханка мала найбільше „відмінників". Майже кожний учень діставав оцінку „дуже добре". Зниження оцінки наступало тоді, коли учень не приходив на вправи, хоч був присутнім в школі. А слід зазначити ,що до гімнастичної залі учні мусіли приходити самі, бо учитель перебував на залі ввесь час, не приходив до школи, хібащо хотів мати в клясі теоретичний виклад або забрати учнів на прогулянку.

(Кінець)

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ —

ПОТРІБНО: $600,000; ЗІБРАНО ДОСІ: $523,000; ВПЛИНУЛО В ОСТАННІХ ДНЯХ: $10,000; ЩЕ ПОТРІБНО: $67,000

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ НА: UKRAINIAN STUDIES CHAIR FUND, 302 WEST 13th STREET, NEW YORK, N.Y. 100014

ЮВІЛЕЙ ЛЮДМИЛИ КОВАЛЕНКО-ІВЧЕНКО

Тому сорок п'ять років, коли Людмилі Коваленко (замужем Івченко) було 25 років, появилось друком одне з її перших оповідань „Кулька". До 1929 року було друковано ще кілька її оповідань в журналах „Нова громада", „Червоний шлях", „Життя і революція" та „Глобус". Після процесу СВУ, на якім суджено її чоловіка, відомого тоді письменника Михайла Івченка, творів Людмили Коваленко до друку більше не приймали. Свою літературну діяльність вона продовжує в совєтських роках у Львові, і пізніше на еміграції в Німеччині і тепер у ЗСА.

Крім літературної праці, Людмила Івченко завжди брала і бере активну участь в громадському житті. Під час другої світової війни вона допомагала організувати та працювала в Українському Червоному Хресті. В Німеччині була діяльною в літературній організації МУР, та в жіночих організаціях, редагувала журнал „Громадянка". В цей час Людмила Коваленко писала свої гумористичні та сатиричні твори під псевдонімом Л. де Маріні. В ЗСА до 1966 року Людмила Івченко працювала в „Голосі Америки"; вона рівнож є довголітньою головою Православного Сестрицтва ЗСА, з рамени якого підготовляє тепер малу енциклопедію українознавства для юнацтва.

Досі вийшли друком такі твори Людмили Коваленко: збірка п'єс „В часі й просторі", дві збірки оповідань „Віта Нова", „Давні дні"; унікальний в еміграційній літературі науково-фантастичний роман-утопія „Рік 2245. 1964-го року вийшов перший том трилогії „Наша не своя земля" — під назвою „Степові обрії"; другий том це — „Прорість", третій том „Її окрадену збудили" появиться друком уже незабаром. Крім того має друкованих 25 оповідань по різних журналах („Нові Дні", „Ми і Світ", „Юнак" і інші).

Недавно Людмила Коваленко закінчила писати історичне оповідання про українського діяча Антоновича. Тепер вона працює над оповіданням про українця Безбородька, який був дуже впливовою особою при Катерині II.

Лариса Онишкевич

Продовження конкурсу на проєкт пам'ятника Т. Шевченкові в Аргентині

Буенос Айрес. — Щоб дати можливість українським мистцям більше часу попрацювати над виготовленням проєктів на пам'ятник Т. Шевченкові в Буенос Айресі, Аргентина, Комітет Будови Пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі вирішив продовжити реченець конкурсу до 31 січня 1969 включно. Всі українські мистці, зацікавлені в конкурсі, повинні передати найдалі до цієї дати свої проєкти, виготовлені згідно з вимогами конкурсу на подані в нім адреси траспортових фірм у своїх країнах. Всяку переписку слати на наступну адресу:

Comision del Monumento a T. Shevchenko, Maza 144, Buenos Aires, Republica Argentina.

Це повідомлення підписала 5-го вересня 1968 р.: За Комітет Будови Пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі:

д-р В. Іваницький
голова

Осип Кузьмич
секретар

Нова українська Публікація

ІСТОРІЯ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Історія українців Канади Том I

Автор — Михайло Г. Марунчак, Вінніпеґ, 1968. — 470 сторінок. — 330 ілюстрацій

Д-р Михайло Г. Марунчак

Книжка, якої кожному свідомому українцеві в Канаді бракувало і яка повинна була давно появитись, — Історія Українців Канади, — появилася; вийшов її перший том. Автор її, д-р Михайло Марунчак, що має за собою вже десятку інших публікацій з історії українців Канади та українського минулого взагалі, завершує цим свою дослідницьку діяльність українського поселення в Канаді і книжка, про яку мова, розчислена на два томи, при чому обидва вийдуть ще великим одnotомним виданням такої ж історії в англійській мові. Перший том „Історії українців Канади" показує, яка ця його праця, — висліду довгих років розшукування, порівнювання, збирання і розшукування, дальше порядкування систематизації і схоплювання на папір тисячних подій, фактів, постатей та рідкісних, у великій мірі невідомих досі та тим більш неопублікованих ніколи ілюстрацій. Це справді твір, без якого ніякий вже дослідник історії українського народу і зорема історії українців Канади не зможе обійтися. Базована праця на масі документів, книг і брошур, інформацій і пресових вісток, які автор дбайливо відновлює та тим самим дає змогу провірити і наступним дослідникам поглибити і поширити поодинокі етапи, течії і акції українців Канади чи насвітлити основніше поодинокі його організовані починки і дії та життя і працю поодиноких громадських і організаційних діячів.

На 470-ох сторінках книги, що може імпонувати вже своїм розміром та дає нам врешті свідоцтво нашої в Канаді твердої, жертвенної і творчої праці, автор, д-р М. Г. Марунчак, охопив всі ділянки українського життя в цій країні від появи перших в ній українців. Дуже цікаві досліди автора, які виказують, що українці були тут вже надовго перед „офіційною" датою 1891 року! Далі висвітлюється історія їх найтяжчих і неймовірно прикрих умовин перших років поселення, перших організаційних починів на церковному і громадському полі, початків шкільництва і спроб знайти своє місце та включитись в життя Канади аж до все кращих осягів і розбудови повного свого власного життя з закінченням першої світової війни. Свідома рішенність не відриватись своєї культури і втримувати зв'язок зі своєю батьківщиною — Україною, що і є основою всієї творчости і діяльности українців Канади та дає їм наснагу „жити на повні легені" і розбудовувати кожну ділянку власного життя, тягнеться золотою ниткою крізь усю книгу, крізь осяги і відбої, сотки більших і менших починів і здобутків — завершується врешті участю українців у збройних силах Канади, допомогою визвольній боротьбі України, зв'язками з федеральним урядом Канади й українськими послами в її парляменті, врешті першими спробами верховної організації, — Українським Горожанським Комітетом та Українською Народною Радою.

Всі ці виводи, ресстрація і впорядкування дій, людей та фактів підкріплені масою ілюстрацій в тексті і в окремій ілюстраційній частині при кінці книжки, зміст якої доповнений ще й особовим та пісімьма предметовим показниками, географічні назви, церкви і їх організації, світські організації, шкільництво, друковане слово, торговельні підприємства, які вимагали окремої праці і за які можна бути тільки вдячним авторові, бо з їх допомогою можна з місця знайти відповідну подію чи постать, яка зацікавлює читача. А коли читати цю книжку, сторінка за сторінкою, сповнястесь гордістю за все те, що створили та розбудували наші піонери та їх чергові покоління й усвідомлюєте все краще наше місце, нашу ролю та наші обов'язки в Канаді, стаєте повноправним українцем і канадійцем.

Книга, що має небагато собі рівних, могла вийти друком тільки заходами і жертвенністю численних українських патріотів, які склали свої пожертви і датки на публікацію цієї потрібної кожному українцеві в Канаді історії його дідів, батьків і сучасного покоління. Друк другого тому, що охоплює життя українців у Канаді аж до наших днів, уже почався — і напевно знайдуться дальші жертводавці, які зумовлять скору її появу, при чому і їх список знайдеться при кінці другого тому. Хто ж хоч би побіжно переглядне перший том „Історії Українців Канади", що вийшла під фірмою і з передмовою Української Вільної Академії Наук, той напевно захоче її придбати і напевно теж не пожалує такого чи іншого датку, щоб підтримати це велике діло та щоб вписатися гордо у реєстр тих, які дають „Історію українців Канади" вечкий вклад в українську науку та основно підтримують свідомість чергових наших поколінь у Канаді.

Значення книги д-ра М. Г. Марунчука якраз у тому, що вона матиме постійну вартість і буде напевно основною книгою в бібліотеці кожного українця Канади з сучасного та майбутнього покоління.

Анатоль Курдидик

НТШ на 4-му Конгресі Чехо-Словацького Товариства Науки й Мистецтва

30 серпня і 1 вересня відбувся у Вашингтоні на Джорджтавн університеті IV-ий Конгрес Чехословацького Товариства Науки й Мистецтва, присвячений 50-літтю Чехословацької республики. Одночасно відбулася в Смітсонієн Інституті мистецька виставка чехословацьких мистців, а в університеті - виставка книг, архітектури, скульптури й фотографії.

На Конгрес зголосилось 154 автори, праці яких були виголошені або читані. Теми доповідей: політичні, економічні, медичні, мистецькі, технічні, тощо.

З рамени НТШ виголошено дві доповіді: І. Кардашинець „Карпатська Україна в добі другої республики" і д-р В. Шандор „Політично-стратегічне значення Карпатської України як частини української держави".

І. Кардашинець в доповіді, виголошеній по англійськи, з'ясував деякі проблеми тієї доби, головно про співдоділення Карпатської України до решти федерації. Доповідач займався політичним і культурним розвитком краю, подав потрібні статистичні дані та зробив на їх основі відповідні заключення, давши їм вірну інтерпретацію. Доповідач вказав на демократичність Чехо - Словаччини, але зазначив теж тінегативні явища, переважно адміністративного характеру, які від'ємно впливали на взаємовідношення обох народів.

Доповідь д-ра В. Шандора мала державно-концепційний характер. Доповідач на вступі подав правно-політичну характеристику взаємин Карпатської України з Чехо-Словацькою Республікою. Він ствердив, що проголошенням самостійности Карпатської України та створенням Протекторату Чехії й Моравії був скасований Сен - Жерменський договір, яким була Карпатська Україна приєднана до Чехо-Словацької Республіки. Приєднанням Карпатської України до Української ССР на основі договору між Чехословаччиною і СССР цей стан тільки потверджено.

В політично-концепційній частині доповідач займався значінням і ролею незалежної України, яка через Карпатську Україну дістається до центральної Европи й Дунайської кітловини. Доповідач розглянув ролю України як рішаючого чинника в концепції двох агресивних держав: Росії й СССР „Дранґ нах Вест" і Німеччини „Дранґ нах Ост". Дві світові війни наглядно показали значення України в цій політичній грі. Створений по І-ій світовій війні так зв. „санітарний кордон" без участи України вплав легко жертвою домовлень обох названих агресорів. З того заключення, що самостійне державне життя народів Центрально — Східньої Европи є забезпечене тільки в спільці з незалежною Україною.

Обі доповіді викликали живу реакцію у великого числа присутніх. Під час Конгресу відбувся бенкет, на якім делегати НТШ мали можливість познайомитися з цілим рядом провідних чеських і словацьких осіб та мали з ними приятельські розмови. Виступи делегатів НТШ були особливо доцільні саме тепер в добі окупації Чехословаччини.

В. Ш.

Гурток книголюбів в Ню Йорку

Наш Гурток Книголюбів у Ню Йорку починає третій рік існування. Багато книжок прочитали наші членки за той час і багато їх купили, що з приємністю можемо сказати. За останній рік на наших сходинах, що відбуваються раз у місяць, ми прочитали і обговорили чимало творів. Наталені Королевій було присвячено два вечори. Один у річницю смерти, де прочитали допис очевидця про похорон письменниці, що був поміщений в журналі „Визвольний Шлях" (Лондон) крім біографічних даних про неї; на другому обговорювали її творчість, прочитавши такі книжки як „Предок", „Що є істина", збірка оповідань „Подорожній" тощо. В місяці березні взяли до уваги Шевченківські дні, прочитавши П. Зайцева біографію „Тарас Шевченко", що її дістали за половину ціни від НТШ для сходин, крім цього поверхово повість Ю. Єнджеєвіча „Noce ukraińskie" (біографія Т. Шевченка).

Про творчість Ірини Винницької дискутували ми, прочитавши її „Музику" і „Кам'яну сокиру". З поезій прочитали ми Діми „Третій берег" і Аллі Коссовської „Бабине літо". Іванна Чорнобривець (Сулима - Бойко) зацікавила нас своїми поезіями „З блакиті неба і скорботи душі" і оповіданнями „З потоку життя".

Дуже цікавий був вечір, присвячений творчості Драй-Хмари на основі книжки його поезій під наголовком „Твори" Драй - Хмари, що вийшла заходом і коштом дружини та дочки поета, а також книжок „Спогади про неокласиків" і „Ukrainian Poets in the Soviet Union", магістерської дисертації в Колюмбійському університеті поетової дочки Оксани Ашер.

Крім цих сходин, присвячених нашим письменникам, на деяких сходинах ми порушували інші теми. Так ми згадали Першолистопадовий Чин 1918 р. А також обговорюючи жіночий день СФУЖО, що відбувся в листопаді 1957 р. в Ню Йорку в системі Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ). В доповненні одного вечора авторка цих рядків прочитала репортаж з Риму „Клясичні пам'ятки вічного міста".

Новий сезон зачинаємо сходинами в вівторок дня 1-го жовтня, що відбудуться о год 7 веч. в кімнаті ч. 23 Народного Дому під проводом невтомної організаторки і голови Гуртка п-і Наталі Чапленко. На перші сходини ми беремо до уваги книгу в двох томах О. Звичайної і М. Млакового „Ворог народу", що її наші членки зобов'язалися прочитати в вакаційному часі. Новим членкам дуже раді!

Ольга Соневицька
пресова референтка

ЗАХВОРІЛА ПИСЬМЕННИЦЯ СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

Торонто. — Відома українська письменниця і лікар, авторка книжок „Карусь і ми", „Таким він був", порадника „Гігієна жінки" та ін. творів, цього року переселилась через стан здоров'я з Дітройту до Каліфорнії. Однак, стан її здоров'я там не покращав, і д-р С. Парфанович прибула до Торонта, де тепер перебуває у „Вумен коледж госпітал", під наглядом двох українських фахівців — лікарів, Григорія Шиманського і Петра Глібовича. Відвідує і опікується хворою також Євгенія Пастернак, управителька Українського дому для старших віком людей, і представниця Української Суспільної Служби в Торонті.

ПАПА ПАВЛО VI ВІДКИДАЄ НАСИЛЬСТВО В СОЦІЯЛЬНІЙ БОРОТЬБІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

них журналістів поділилися. Одні прикидувалися, будім нічого про те не чували, і далі повторювали стару пісеньку про повну солідарність Папи Павла VI з монс. Гельдером Камарою, в ім'я досмертної приязни, щопочалася 1953-го року. Інші, навпаки, накинулися на Папу з їдкою критикою за те, що, мовляв, він трусливо солідаризується зі сильними цього світу, залишаючи їм на потали безсилих нуждарів. Ця злобна дезінформація пояснює, чому Папа повернувся двічі до тієї теми після медеженської конференції, востаннє 14 вересня: він відкинув, з натиском обидві фальшиві імпутації і пригадав єдиноправильний шлях, що його чітко накреслила християнська соціяльна доктрина від Льва XIII (Енцикліка „Рерум Новарум") до Павла VI (Енцикліка „Популорум Прогресіо").

З нагоди відвідин Верховного Архиєпископа відбувся в Буенос Айресі 9 вересня Регіональний З'їзд Українського Християнського Руху Південної Америки, тобто Бразилії і Парагваю, який прийняв низку резолюцій, присвячених українським справам, а в одній — останній — зайняв становище до ситуації, що зарисувалася на недавній медежинській єпископській конференції.

„З'їзд твердо переконаний, що християнська соціяльна доктрина обов'язкова для всіх християн; відкидає тезу, що християнин має необмежену свободу вибору тузеемного ладу, не виключаючи примітивного лібералізму і навіть марксизму.

Рівночасно З'їзд остерігає перед інфільтрацією ліберальних та марксистських ідей. Християнська соціяльна доктрина обстоює соціяльну функцію власности, тому відкидає ліберальний концепт абсолютної власности. Та доктрина проповідує, у внутрішній і міжнародній площині, солідарність, одухотворену любов'ю до ближнього, тому її неможливо погодити з марксистською засадою клясової ненависти й насильства".

Українці Латинської Америки мають чіткий погляд на основну соціяльну проблематику тієї частини світу, рішуче протиставляться марксистській пенетрації, але відмежовуються від позиції латифундистів.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Як і кожний лік — таблети для контролі народжень мають якусь дозу можливости комплікацій, зокрема, коли користуватись ними безконтрольно. Серед кількох усклаждень, які мали б бути наслідком уживання цих таблет, називають т. зв. тромбофлебіт, себто витворення в крові часом дуже грізних згустків крови. Різні компанії, які виробляють ці таблети, по-різному це інтерпретують. Однак, більшість із них згідна в тому, що випадки тромбофлебіту бувають рідко: один випадок на сто тисяч жінок, що уживають таблети. Деякі компанії подають частіші випадки, але все ж вони не переходять одного випадку на десятки тисяч споживачів. Недавно д-р Л. М. Гельман, професор гінекології нюйоркського державного університету, заявив, що їздити автом в десять разів небезпечніше „як вживати цих таблет. Загрозу від їх уживання д-р Гельман порівнює із загрозою, що її спричиняє людині викурювання трьох цигарок денно (матеріял з офіційного тижневика Амер. Мед. Об'єднання за 26 серпня ц. р.).

Чи і як ця Церква ставиться критично до вживання таблет — це справа не медицини, а принципових засад даної Церкви. Обмеження або можливість їх вживання найкраще вияснить консультація з Вашим священиком.

— Пан Я. Б. з Піттсбурґу пише: Живу в малому місті і не знаю, до кого звернутись. У мене вже рік крутиться голова, болять плечі, шумить у правому вусі, вночі маю перебої серця, протягом десяти років (так казав кожний лікар в Ню Йорку) маю „ульку"ся, втративдвадцять фунтів ваги, кульгаю на праву ногу, бо вона пухне, кашляю вдень і вночі, часто кривавлять геморої і кожного ранку болить попе...рек. Виписував через газети різне зілля, але воно не помагає. Крім того всього — чуюся добре, але вже не можу працювати. Порадьте якусь книжку...

— Відповідь: З усього написаного таки видно, що „Ви чуєтесь добре"... Найкраща книжка — це телефонна книжка Вашого міста. В ній знайдіть найближчого лікаря і негайно його відвідайте, поки Ваше почуття не стане „ще кращим"...

ПРЕЗИДЕНТ ІЗ СВОЇМ ВНУКОМ

Президент Линдон Б. Джансон фотографується під час відпочинку на своїй фармі в Стонвелл, Тексас, із своїм внуком Патриком Линдоном Нуджентом.

КОЛИШНІ УЧНІ ЛЬВІВСЬКОЇ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

додаткових членів. Сесія відбулася у відповідно удекорованій великій залі Веселки.

Ювілейний бенкет

Того ж дня о год. 8-ій ввечері відбувся Ювілейний Бендет, що ним з великим тактом і вмінням проводив Юрій Карманін з Торонта, який, після молитви, сказав коротке привітальне слово і представив гостей за почесними столами, між ними проф. д-ра Омеляна Пріцака, голову Професорського Комітету українських студій в Гарвардському університеті. Вставанням з місць та овацією привітали приявні найдостойнішого учасника цього З'їзду проф. д-ра М. Тершаківця та прочитане мґром І. Костюком привітання від Архиєпископа Кир Івана Бучка з Риму.

Окремо представив репрезентанта господарів оселі, на якій З'їзд відбувався, заступника головного предсідника УНСоюзу, Володимира Сохана, випускника Академічної Гімназії. Всі відспівали традиційне „Гавдеамус ігітур", а о. шамбелян Мирослав Харина виголосив ювілейне слово. Мгр Іван Костюк зробив загальний огляд наспілих привітань і бенкет закінчено співом „Боже Великий" та молитвою, яку провів о. Любомир Гузар.

Мистецька програма і баль

Після бенкету відбулася в тій же концертовій залі „Веселки" мистецька програма з виступами оперового співака Андрія Добрянського, письменника Івана Керницького, бандуристів Володимира Юркевича і Любомира Лампіки, а інж. Петро Пік-П'ясецький та інж. Мирон Ганушевський відчитали дотепні спомини з учнівських пригод. Опісля відбувся баль, аранжерами якого були Юрій Лопатиський та Мирослав Прончак.

Соборна св. Літургія в неділю

В неділю, 29-го вересня, учасники Ювілейного З'їзду були приявні на соборній Святій Літургії, яку відправили в каплиці Союзівки 11 священиків, учасників З'їзду, з о. прапатом Петром Хомином та о. шамбеляном Мирославом Хариною. Під час Літургії співав принагідний хор учасників З'їзду під дириґентурою Любомира Лампіки, а Апостола і Вірую читав ред. Богдан Кравців. З'їзд та його учасників привітав коротко душпастир Союзівки о. Любомир Гузар, а проповідь виголосив о. прапат Петро Хомин. Після Святої Літургії вула відправлена Панахида за поляглих і померлих колишніх учителів і учнів школи-ювілятки. Проповідь виголосив о. Тарас Дурбак.

Маніфестаційні збори, закінчення З'їзду

Після Богослуження всі приявні перейшли до пам'ятника гетьманові Іванові Мазепі біля віллі Київ і там відбулися перші маніфестаційні збори зі словом д-ра Теодора Мацькова, після якого відспівано „Не пора". Другі збори відбулися безпосередньо після того біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, зі словом ред. А. Драгана, після чого відспівано національний гимн „Ще не вмерла" і на цьому Ювілейний З'їзд формально закінчився.

Товариські зустрічі і розмови продовжувалися під час прощального обіду і опісля.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

„КРИТИКА" ЗА СОВЄТСЬКИМ ШАБЛЬОНОМ

Зразок такого „критичного розгляду" літературного твору знаходимо на сторінках „Радянської України" з 19 вересня. У рецензії на роман Ю. Збанацького „Хвилі" про „совєтських людей", той же самий критик дає дві різні оцінки твору: „Володіючи високою культурою слова, Юрій Збанацький шляхом зіткнення різних поглядів і моральних позицій створює гостре і реально життєве полотно, яке хвилює, будить думку, спонукає да глибоких переживань". Після цього критик, на всякий випадок, „застраховується" і, фактично, обезцінює книжку: „Ми не можемо твердити, що роман бездоганний, що в ньому все гаразд. Мова йде, перш за все, про недостатню вмотивованість вчинків окремих героїв, певну декляративність, місцями надмірну стриманість, сухуватість у змалюванні внутрішнього світу героїв". За таким стандартом пишуться в сучасній Україні більшість рецензій.

УКРАЇНСЬКІ ЧОБІТКИ І МОДНИЦІ СВІТУ

„Молодь України" з 20 вересня писала, що „ми — свідки того, як обдаровані модельєри гармонійно поєднують елементи національного одягу з рисами сучасної моди, а деякі види взуття, скажімо, українські жіночі чобітки, стали навіть об'єктом захоплення модниць багатьох країн світу". Чи не могла б редакція „Молоді України звернутись до „уряду УССР" і запитати Шелеста та ін., що той „уряд" зробив для виправлення широко поширеної дезінформації в Західній Европі й Америці про те, що згадувані українські жіночі чобітки — це „російські чобітки"? Це ж стосується й ін. частин українського національного одягу, включно з кожушками, киптариками, киреями; стосується й народних українських страв, коли навіть борщ подається невігласами за кордоном, як „русское блюдо"...

Посмертні згадки

ЮЛІЯ ТЕРПЕЛИВЕЦЬ, довголітня членка Т-ва Просвіта — 16 Відд. УНС в Спрінг Валей, Н. Й., померла 19-го вересня 1968 р. Покійна нар. в с. Петрова Воля, пов. Сянік, Зах. Украна. До УНС вступила в грудні 1916 р. Прожила 80 років. Залишила в глибокому смутку 2-ох синів: Олексу й Антона, доньку Олену, 5 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 21 вересня 1968 р. з Укр. Кат. Церкви на цвинтар св. Антонія в Hahyet, N.Y. при участи рідних, приятелів і членів Т-ва.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

МАНЕЦ ІВАН, член Т-ва Запорозька Січ — 367 Відділ УНС в Рочестері, Н. Й., помер 19 вересня 1968 р. Покійний нар. 16 лютого 1893 року в с. Бусьні, пов. Руденка, Україна. До Т-ва і до УНС вступив 1935 р. Полишив у смутку тружину Наталію, дочку Марію і сина Дмитро та внуків. Похорон відбувся 21-го вересня 1968 року з похоронного заведення на цвинтар Holy Sepulchre.
Вічна Йому Пам'ять!

МИКОЛА СЕМЕГЕН, член Б-ва св. Ів. Хрестителя — 292 Відд. УНС в Дітройті, Миш., помер 16 вересня 1968 року. Покійний нар. 23 листопада 1897 р. в с. Липиця Долішня, пов. Рогатин, Україна. 14-літнім юнаком приїздить до Америки, де прожив до 71-го року. Полишив у смутку дружину Марію, доньку Иоганну, сестру Юстину в Україні, 2 братів — Ілію і Василя. Похорон відбувся 20 вересня 1968 р. з похоронного заведення до церкви св. І. Хрестителя при участи рідні, членів Б-ва та приятелів. Тлінні Останки Покійного спочивають на цвинтарі Holy Sepulchre, Southfield, Mich.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр.

ЯРОСЛАВ СПОЛЬСЬКИЙ, маґістер юридичних наук, основоположник 440 Відділу УНС в Торонто, Канада, співосновник і співвласник фірми продажу нерухомостей фірми Р. Чолган і С-ка, політично - суспільний діяч, член багатьох українських організацій, пластун сеньйор, член 5 куреня УПС „Червона Калина", помер ненадійно дня 15-го вересня 1968 р. Покійний нар. 10-го січня 1912 р. в Лавочнім, пов. Сколе, Україна. Полишив у великому смутку дружину Марію, 2 синів: Юрка і Мирона і доньку Христину. Похорони відбулися дня 18-го вересня 1968 р. з похоронного заведення до церкви св. о. Миколая, а відтак на цвинтар „Проспект".
Вічна Йому Пам'ять!
Софія Куций, секр.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

НАУКОВЦІ РЕКОМЕНДУЮТЬ ЗБУДУВАТИ нові „вікна", щоб можна було краще дивитися на плянети. Цими вікнами мали б бути нові телескопи й антени, вислід найновішої техніки в астрономії: радіової, радарової та інфрачервоної. Національна Академія Наук заявляє, що ці „підроблені очі" — телескопи будуть віщунами нової доби в досліджуванні соняшної системи. Донедавна перешкодою в обсервуванні з Землі космічних просторів були непрозорість та буйність атмосфери, внаслідок чого зорі мерехтіли. В першу чергу плянують збудувати 60-цалевий оптичний телескоп в горах північного Чіле ще до серпня 1971-го року, коли плянета Марс буде найближче до Землі. Мають збудувати два великі радіові телескопи, один в Каліфорнії, другий у Західній Вірджінії. 120-цалевий інфрачервоний телескоп мали б збудувати на пустині, де найменше водної пари в повітрі, яка є перешкодою для інфрачервоної радіяції.

ДО БОННУ ПРИБУДЕ в п'ятницю цього тижня французький президент Шарль де Голль. У зв'язку з цим голова баварської Християнсько - соціяльної Унії Рішард Стюкен публічно зажадав, щоб канцлер Кізінґер поставив руба запит де Ґоллеві, що Франція думає про єдність Европи і суверенність Західньої Німеччини.

ПАНАФРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАКІНЧИЛАСЬ в Альжирі перемогою антиізраїльського становища арабських держав та центрального уряду Ніґерії, який вимагає повороту кол. Східньої провінції, себто Республіки Біяфри, до державної єдности Ніґерії. На генерального секретаря 40-членної Організації африканської єдности обрано знову ґвінейця Діялльо Теллі, що ставиться вороже до демократичного Заходу.

ТАРЗАН, ч. 6067. Огидна потвора!

WHOEVER THESE PEOPLE WERE, ITO, THEY EMPTIED THEIR KING'S PALACE BEFORE THEY DISAPPEARED! OR... DID THEY HIDE THEIR POSSESSIONS IN SOME OTHER PLACE?
LOOK, TARZAN! A WATER MONSTER!
IS IT A FISH-- OR WHAT?
NOT A FISH I EVER SAW BEFORE! WE BETTER MAKE A BAMBOO BRIDGE-- SO WE WON'T HAVE TO SWIM THAT WATER AGAIN!
IN TARZANLAND'S CRATER LAKE, THE WORLD'S UGLIEST WATER MONSTER!
1-12-6067

— Ким не були б ці люди, Іто, то вони випорожнили палац свого короля перед своїм відходом! А може... вони сховали свої мастки в якомусь іншому місці? — Дивіться, Тарзане! Водна потвора!

—Чи це риба ... Чи щось? Я ніколи не бачив такої риби! Ми краще зробім бамбуковий міст ... Щоб не треба було плисти через цю воду ще раз!

— В озері в кратері на Тарзанівці найогидніша потвора в світі!